

ARBEIDSMARKT november 2019

Ook een krappe arbeidsmarkt biedt Abdou geen stageplek

Mbo-studenten met een niet-westerse migratieachtergrond vinden moeilijker een stage, concludeert de SER.

De kans op een 'parallelle arbeidsmarkt' neemt daardoor toe.
Door onze medewerker Flóri Hofman

Stagiair Abdou Oualkad en zijn begeleider Radj Ramcharan. Oualkad moest lang zoeken voor hij een stageplek vond.

Mbo-studenten met een niet-westerse migratieachtergrond vinden moeilijker een stage, concludeert de SER. De kans op een 'parallelle arbeidsmarkt' neemt daardoor toe.

De ene motivatiebrief na de andere verstuurde hij in zijn zoektocht naar een stage. Wel vijfentwintig in totaal. Toen dat niet bleek te werken besloot hij bedrijven te bellen, bij een aantal ging hij zelfs langs om zijn cv achter te laten. Van de meeste plekken hoorde hij niks meer terug. Bij de rest was het antwoord: 'Nee, we hebben geen stage voor je.'

Wat vreemd vond Abdou Oualkadi (18) het wel. Want ook bij openstaande stagevacatures kreeg Oualkadi vaak te horen dat het bedrijf op dat moment geen plaats had voor een stagiair.

Pas toen hij hoorde dat twee witte klasgenoten bij hun eerste sollicitatiebrief direct aan een stage mochten beginnen, werd Oualkadi, student human resource management in Amersfoort, achterdochtig.

Hij legde zijn cv naast dat van zijn klasgenoten en zag tot zijn verbazing dat hij méér werkervaring had dan zij. Bovendien had Oualkadi zijn brief door drie familieleden en vrienden laten lezen en corrigeren op spelling en inhoud. Oualkadi: "Toen ging het woord 'discriminatie' wel door mijn hoofd. Dat deed echt pijn."

Eind augustus stelde een rapport van de Sociaal-Economische Raad (SER) vast dat mbo-studenten met een niet-westerse achtergrond nog steeds meer moeite hebben met het vinden van een stage dan hun westerse studiegenoten. Een derde van de mbo-studenten met een niet-westerse achtergrond moet minstens vier keer solliciteren voordat zij een stageplek vinden. Van de mbo'ers zónder migratieachtergrond hoeft maar 14 procent vier keer of meer solliciteren. Is stagediscriminatie de verklaring voor dit verschil? Ja, zegt de SER. De raad noemt "stagediscriminatie van mbo-studenten met een niet-westerse achtergrond" een "zorgpunt".

Verschillende factoren hebben invloed op iemands kansen op het krijgen van een stage, stelt arbeidseconoom Christoph Meng. Als onderzoeker aan de Universiteit van Maastricht houdt Meng zich bezig met de stagemarkt voor mbo-studenten. Vorig jaar publiceerde hij een studie met vergelijkbare cijfers: niet-westerse mbo'ers moeten veel vaker solliciteren dan westerse studenten. Meng corrigeerde in zijn onderzoek voor verschillende factoren bij het zoeken van een stage, zoals woonplaats en studierichting. "Het is moeilijk om te zeggen dat het om discriminatie gaat op basis van cijfers, maar ik weet zeker dat het meespeelt", aldus Meng. Naar aanleiding van dit onderzoek van de Universiteit van Maastricht, sprak Minister Van Engelshoven (D66) zich vorig jaar al uit tegen stagediscriminatie onder mbo'ers. Het Meldpunt Stagediscriminatie, in 2017 in het leven geroepen, kreeg hierdoor veel media-aandacht. Het aantal meldingen steeg daarop: in het schooljaar van 2018 op 2019 kwamen er 62 meldingen binnen, tegenover 24 meldingen een jaar eerder. Wanneer het meldpunt stagediscriminatie constateert, kan het de erkenning als leerbedrijf intrekken. Zonder die erkenning mogen bedrijven officieel geen stagiairs in dienst nemen. Sinds de oprichting van het meldpunt is dat pas één keer gebeurd.

Uit het rapport van de SER blijkt nu dat de situatie niet is verbeterd. En daar komt bij: de arbeidsmarkt is historisch krap. Uitkeringsinstantie UWV concludeerde vorige maand dat ook in veel laag en middelbaar opgeleide beroepen meer vacatures zijn dan werkaanbod. Toch blijft het vinden van een stage voor veel jongeren met een migratieachtergrond een enorme klus, en dat wringt. yes goede alinea dit

Sommige opleidingen proberen problemen met discriminatie te voorkomen, stelt de SER. Bijvoorbeeld door studenten met een niet-westerse achtergrond bij voorbaat te koppelen aan ondernemers die óók een niet-westerse achtergrond hebben. Het probleem is alleen dat deze ondernemingen vaak kleiner zijn, en minder mogelijkheden voor stagiairs hebben om zich door te ontwikkelen. Daardoor bestaat volgens het SER-rapport de kans dat er een "parallelle stagemarkt langs etnische lijnen" ontstaat.

Zo'n parallelle stagemarkt heeft gevolgen voor de positie van niet-westerse mbo'ers op de arbeidsmarkt, stelt onderzoeker Meng. Bij zulke kleinere bedrijven is de kans vaak minder groot dat studenten mogen aanblijven na hun afstuderen. Ook zien potentiële werkgevers een stageplek bij een kleinere ondernemingen als minder waardevol. Dat is niet alleen onwenselijk, maar ook

onterecht, stelt Meng. "Kleine bedrijven bieden de stagiair uiteindelijk misschien wel meer, omdat hij of zij veel meer verantwoordelijkheid krijgt dan bij een groot bedrijf."

Staatssecretaris Van Ark (Sociale Zaken, VVD) presenteerde in oktober een wetsvoorstel om discriminatie te voorkomen. Dit voorstel bepaalt dat iedere werkgever op papier moet zetten op welke manier zij vooroordeel in de sollicitatieprocedure tegen gaan. De Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid controleert deze 'werkwijze' van bedrijven. Houdt de werkgever zich er niet aan? Bij de eerste controle krijgen ze een waarschuwing, bij de tweede een boete. De inspectie maakt de overtreding op dat moment bovendien openbaar.

Na drie weken zoeken en vijfentwintig sollicitatiebrieven later, vond Oualkadi uit Amersfoort uiteindelijk een stage bij Stichting Asha. Deze organisatie zet zich in voor integratie van mensen met een migratieachtergrond in de Utrechtse wijk Kanaleneiland. De stagiairs van deze stichting organiseren wekelijks twee informatiebijeenkomsten over solliciteren in de lokale bibliotheek. De bijeenkomsten zijn voor iedereen toegankelijk en bedoeld om mensen te helpen met solliciteren. De stichting heeft zelf inmiddels 43 stagiairs in dienst.

Radj Ramcharan, bestuurslid van Stichting Asha, ziet dat vooroordeel van bedrijven tegen nietwesterse mbo'ers een hardnekkig probleem blijft. "Ik heb vaak dingen van bedrijven gehoord als: 'Ik heb één medewerker gehad met een andere achtergrond, en toen liep het mis'. Alsjeblieft zeg, probeer er nog drie!"

Over het wetsvoorstel van staatssecretaris Van Ark is Ramcharan skeptisch. "Het straft en veroordeelt werkgevers, maar het is een pleister op een wondje."

Het voorstel pakt de kern van het probleem niet aan, zegt Ramcharan. Werkgevers moeten het zélf belangrijk vinden om een divers bedrijf te krijgen, anders krijgen zij het ook moeilijk met het behouden van personeel met een andere achtergrond. Voorlichting speelt hierbij een belangrijke rol. Ramcharan: "Maak werkgevers duidelijk dat samenstelling van onze bevolking verandert. Waar denk je straks je personeel vandaan te halen?"